

Gazet'a cse de 2 ori: Mercuria si Duminec'a, Fôia, candn concedu ajutoriele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri csterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 3 galbini mon. sunatória.

GAZET'A

TRANSILVANIAI.

Brasiovu 17/5 Mart.

Se prenumera la postele c r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 c Tacs'a timbrala a 30 cr. d fiacare publicare

MONARCHIA AUSTRIACA.

Transilvania.

Alegerile si cine mai poté vorbi in numele romanului?

Cu tôte, ca inca nu s'au finitu alegerile in tôte cercurile transilvane, totusi simtîm o via satisfactiune pentru demnitatea si onôrea natiunii romane din Ardélu a aruncá o repede cautatura preste spiritulu, ce dominá in tôte partile la actulu alegeriloru pentru diet'a de incoronare din Pest'a. Cea de antaiu satisfactiune pentru onôrea natiunii romane este impregiurarea, ca, cu tôte ca pe totu loculu i s'a intinsu latiulu amagiriloru si coruptiuniloru spre a face pe romani, fii ei, apostati dela pusetiunea dreptului seu politico natiunali si dela folosirea lui cá natiune cu demnitatea, ce i compete, totusi antagonistiloru pusetiunii nóstre politice egalitare nu-le a succesu, precum credea ei, a reesi manditari si inoredintari si pentru natiunea romana, si acést'a e unu triumfu alu actionii braviloru romani si alu inteligintiei ei, de si nu realu, dar' inse in gradulu celu mai doritu si mai satisfacatoriu per excellentiam onorificu si plinu de moralitate. Martori chiamamu chiaru pre antagonistii nostri, ca nu suntemu esagerati in aceste afirmatiuni, ca ele sunt redimate pre adeveru. Déca dintr'impinsa a marturisi acestu adeveru chiaru facia cu romanii din scaunulu secuiescu, alu Ariesiului, despre cari dise, ca romanii de si au fostu in minoritate si au datu votulu loru numai la romani, fara a castigá altuceva, decatu o demonstratiune politica si „K Közlöny“ despre alegerile din Aiudu, unde romanii si dederu voturile loru totu cav. Balintu, cu tôte ca presiura a fi in minoritate; déca chiaru si aici la noi in Brasiovu pe fratii nostri neromani i puse la vîmire solidari'a votisare a tuturoru romaniloru singuru numai pe candidati romani; déca dep. maghiaronu Boer in cerculu dela Vingardu se vediu parasitu mai de totu sufletulu romanu, vediundu si despopta validitatea alegerii lui la diet'a din Clusiu, si in locu-i intruni voturile eroulu nostru Axente Severu; déca nu numai in comitate, ci si in scaunele sasesci si secuiesci romanulu a datu dovada, ca nu-si mai increde sórtea si interesele sale cá natiune politica aventurieriloru de promisiuni si coruptiuni: trebuie diu cu totii se ne naltiamu fruntea cea palita si umilita de nedreptatirele seculare, trebuie se speramu, trebuie se credemu cu firma credintia, ca déca noi ne vomu ajutá la ori-ce actiuni momentóse cu consimtiri atatu de prevediatórie, cu concentu atatu de fermecatoriu, cu unanimitate atatu de matura, pe cata a dovedituo natiunea la aceste alegeri; déca, dicu, in chipulu acesta ne vomu ajutá in totu viitorulu cu micu, cu mare noi pre noi, se fimu présecuri, ca si Ddieu ne va ajutá! Nu cantamu noi aici cantelen'a separatismulu, ci numai cantilen'a conservarii si a apararii drepturiloru nóstre politico-natiunali; pentruca, déca, ne aflamu la o mésa cu nesce hraptoru, cari cu totu felulu de apucaturu intielenite din seculi ne rapescu dinainte bucatu'a de nutrire pentru viatia, avemu totu dreptulu, avemu totu resonulu a mancá odata multu puoinu si la mésa nóstra. Si acesta este primulu pasu, prin care a dovedituo romanulu, si déca vré se aiba viétia politica, trebuie se mai dovedéscu totudéuna la asemeni actiuni, ca dupa atatea veacuri de lupta continuitiva, ce insemnésa a fi susceptu prin lege sanotianata de suveranulu in edificulu constitutiunii tiei, cá natiune a 4-a, munda de virtutile sale, pe teritoriulu, care lu posedu individualitatile ei pe

totu loculu; se dovedéscu, dar' totu odata se si midiolocéscu si o representatiune natiunale dupa numerulu sufletelor, sarcineloru si alu proprietatii ce posedu fii ei. — Ne dóre, ce e dreptu, ca unii mersiavi din nobilimea proletaria se prostituira la alegeri facunduse machine venabile eroiloru de continuitatea intiepenita, inse ne fimu securi, ca, déca inteligintia romana in misiunea activitatii sale de a luminá va resbate si prin intunereculu ei, li se voru deschide ochii si densiloru si mane poimane, candu se vor' vedé desilusionati de sterilitatea vageloru promisiuni, ce le facura cei insielatori de sute ani, se voru reintórce obidati, rusinati si consternati la solidaritatea politico-natiunala a corpulu nostru. Lipsiea singuru numai o dovada, cá alegerea dela Mociu se fi caditua in cumpan'a solidaritatii natiunale si atunci amu fi desarmatu pena la pele pe antagonistii nostri politici de tôte metechnele formalitatiloru, cari déca si cumparara si numai cate 4—8 voturi dintre drojdiele romaniloru, nu le erá rusine de ómeni si nu le era frica de Ddieu a se fali in diet'a din Clusiu, ca representéscu pe romani si interesele loru, tooma in momentulu acelu fatalu, tooma atunci, candu le sapá mai profundu mormentulu drepturiloru si aspiratiuniloru loru convenite, standu sute insi facia numai cu 29 adeverati atleti si aparatori ai loru. —

Déca are a se ascrie nu cum dice „K. K.“ in generalu, ci cu esceptiuni mai cu deosebire romaniloru, numai romaniloru, dar' neci o fermitura unionistiloru. Se créda regimulu si Maiestatea S'a, ca romanulu in Ardélu si pana la Tis'a e cea mai solida si mai segura garantia de pace, linisce, umanitate si e unu elementu, caruia se poté concrede ohivotulu constitutiunalismulu si misiunea apararii si sustinerii tronulu celu gloriosu, numai dreptulu, dreptulu se nu i se autraga, ca poterea i sta in dreptu precum stá lui Samsonu in perulu lui celu miticu, inse ecspusu, cum ne ecspusu si dreptulu nostru constitutiunali tuturoru siretielor fatalulu formalismu alu continuitatii de dreptu, care nu se poté infrunta neci odata, decatu ér' numai prin una suptilitate intocma de cercuspecta formalu, care se traga dunga preste tôte siretielu si ignorarile. Asia, romanii sunt cea mai segura garantia pentru infrenarea abusantiloru si pentru apararea tronulu inaltei dinastie, faptele o dicu acésta, nu rabulismulu. Protestamu dara inaintea eternulu adeveru, cá neci unu deputatu de alta natiunaltate séu maghiaronu se nu mai cutediê a se viri de mandataru si reprezentantu alu intereselor natiunii romane din Ardélu, pentruca alegerile dovedescu in protocélele sale oficiale, ca nime nu mai poté vorbi in numele romaniloru, decatu numai aceia, caroru li s'a datu in crederea la alegeri din partea romaniloru din convictiune si vóia libera, ér' nu din coruptiune. — Acum nu urmésa alta decatu cá acesti alesi de maioritati or minoritati se faca una representatiune catra Maiestate, cum mai diseramu, si autonomi'a, drepturile nóstre politico-natiunali, védi'a si onôrea natiunii din partea nóstra sunt salvate. — Apoi vointi'a pre inalta a Maiestatei S'ale ne a fostu si ne va fi busola facendelorú nóstre, cum ne a fostu 'si pana acum. —

Déca Mai. S'a va binevoi a se convinge prin energie'a nóstra aparare, pe calea ce ne compete, ca romanii sunt o natiune, care in Ardélu posedu pamentu productivu mai pe atata, pecatu posedu maghiarii cusecunii cu totu, ca dia 9 milióné de jugeré romanii posedu 4 milióné, considerandu unanim'a protestare a natiunii in contra legiloru ignoratórie din 1848 si neolatit'a credintia a natiunii romane catra tronulu si dinastia, precum si viati'a, care o dovedesc

romanulu intru apararea dreptului sanotianatu, nu, Mai. S'a nu ne va privi de nula, nu, déca noi vomu dovedi si de aici in colo, precum am dovedituo cu alegerile aceste: ca nu suntemu nula; — ér' fara o representatiune a alesiloru facuta deadreptulu catra Maiestate remanemu si inaintea Preanaltu a Aceleia totu ignorati, ca la tronulu nu petrundu tôte suferintiele, ci numai cate se supunu de ómenii regimulu. —

Blasiu 20 Fauru 1866.

Activitate ori pasivitate? ori ambele?

(Capetu.)

Din tôte acestea dara, se va poté culege, ca eu spriginescu pasivitatea, facie cu activitatea constitutiunale a maghiariloru, cari fia catu de absolutistica ce le place loru, totu numescu de constitutiunale, si fia catu de constitutiunala si popórale ce nu se unesce cu interesele maghiare, aceea pentru densii e octroatu in contra legii si alte cate rele. — Si acést'a pasivitate credu, ca ar trebui se se observe chiaru si acum dupa ce romanii iau parte la alegeri, si ei voru alegé ablegati dietali. Sum de parere ca acesti ablegati n'aru trebui se grabesca numai la Pest'a tóce si réieptésé nu dupa legi si dupa arbitriu, pentruca asia ori altmintrea le vine bine. — Sum de parere, ca acesti ablegati, cari amesuratu impregiurariloru pentru noi nefavoritórie prevedu, ca voru fi pucini, se nu merge se se pierdia la Pest'a fara nece una insemnatate in maioritatea maghiariloru si se fia condamnati a vorbi in desiertu; fiindu doboriti in dieta priu maioritatea de voturi cá si romanii din Ungari'a in 1861, candu spriginira propunerea Dlui ablegatu romanu Babesiu despre legalitatea uniunii Transilvaniei cu Ungari'a; si dela coróua cá minoritate ne insemnata ne invrednicinduse nece barem de responsu.

Dara precandu amesuratu convingerei mele, nu potu recomandá destulu pasivitatea pre terenulu supradisu; — vediu mai de parte óa una conditiune necesaria a venitoriulu natiunii nóstre, necesitatea de a uni cu acést'a pasivitate, una activitate intretiu energica pre alta cale, adeca basandune pre drepturile cari odata leamu castigatu cá natiune pre langa tôte cerintiele legii, si de pre acést'a basa luandune refugiu la Maiestate de a dreptulu, de unde ne au si venitu drepturile aceste. Si acést'a se o facemu inainte de a pasi ori si ce pasiu decidiatoriu. — Si animitu:

Natiunea întreaga, din cercurile si municipale unde voru poté reesi cu ablegati, prin acéstia; éra de pre acolo unde nu voru poté reesi cu ablegati, prin aceia caroru si au datu voturile de si au remasu in minoritate, ori prin insarcinari si plenipotentiari tramise archiereiloru respectivi cá capiloru natiunii, si animitu prin archierei se se róge de Maiestatea S'a imperatulu cá dupa ce una data insusi Maiestatea S'a considerandu meritele natiunii romane pentru tronulu si cerintiele speciali ale patriei Transilvaniei; a facutu prea gratiosu dispusetiuniile prin cari natiunea romana si limb'a ei fú dechiarata de egalú indreptatita cu cea maghiara; acum se se indure cu aceeași parintiésca consideratiune, si se dispuna cá natiunea romana inainte de a fi constrinsa a esi dintre marginile patriei se fia ascurata in drepturile sale natiunali si limbistice, una data trecute in lege formale si sanotianate de Maiestatea S'a. — Si de aceea, inainte de a se decide ceva despre pusetiunea Transilvaniei facie cu Ungari'a, se se

